Tisza-Szántul

Politikai napilap

ELŐFIZETÉSI ÁRA
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre ..... 16 k.
Negyedévre ..... 4 „
Helyben házhoz hordva:
Egész évre ..... 20 kor.
Negyedévre ..... 5 „
Vidékre postán szállitva:
Egész évre ..... 24 kor
Negyedévre ..... 6 „
Egyes szám ára 8 fillér

Megjelenik minden nap, a hétfő és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 5.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők

XIX. évfolyam 81. szám. Nagy-Várad. Szerda, 1913. április 9.

A gyónási titok,
meg a Nagyvaradi Napló.

Két hét alatt kétszer támadt a Nagyváradi Napló a kath. egyháznak egyik legszentebb intézménye, a gyónás ellen. Husvéti számában a várad-olaszii hitközség buzgó plébánosát Imrik S. Zoltánt támadta meg, amiért a missió alkalmából kötelességszerüen megtagadta a feloldozást egy olyan gyónótól, akit nem lehetett feloldozni.

Ezen minden alap nélküli s a legmélyebb vallásos érzést durván sértő támadással meg nem elégedve, mult szombaton ujabb kirohanást rendezett. Azt mesélte, azt akarta elhitetni hiszékeny agyakkal, hogy Nagyváradon akadt egy szerzetes pap, a ki valami Galambos Kiss Istvánné született Pocsán Anna elvégezte a husvéti gyónását s az illető szerzetes indiskréciót követett el a gyónási titok körül, elárult belőle egyet-mást az asszony férjének. Galambos Kiss Istvánné feljelentést tett az ügyészségen, járt a rendőrségnél is, de aztán visszavonta a feljelentést.

Az Imrik plébános ellen kirohanó gyónásüldöző, husvéti ünneprontásra megadtuk már a felvilágositást; utána jártunk a Galambos Kiss Istvánné esetének is.

Első tekintetre tisztában voltunk vele, hogy valami rettenetes ferditéssel állunk szemben, mert olyan katholikus pap 2000 év óta nem volt, nincs és nem lesz soha, a ki a gyónási titok pecsétjét megtörte volna. Ez is csak olyan Nagyváradi Napló-féle katholikusfalás. Szokva vagyunk hozzá, hogy a Nagyváradi Napló keresztény dolgokról még tévedésből sem ir igazat; nem veszi be a természete. Elég lett volna tehát csak annyit irni, hogy a cikk a Naplóban jelent meg, a gyónásról szól, tehát az igazságára nézve mindenki levonhatja a következtetést.

Utána jártunk azonban a részleteknek is és a következőket konstatáljuk:

1. Semmiféle feljelentést, semmiféle Galambos Kiss Istvánné Pocsán Anna nevezetü személy sehol, semmi cimen, sem közvetve, sem közvetlenül, senki ellen nem tett.

Ez már egy kicsit kellemetlen tény a Napló állitásával szemben, mert hiszen a cikk hitelességét azzal akarja megtámogatni, hogy ime, az eset miatt feljelentés is történt. Nem történt feljelentés, a cikknek ez az állitása nem igaz.

2. Galambos Kiss Istvánné Pocsán Anna a rendőrségen soha sem járt. Nem tud róla a rendőrségen senki. Nem járt ott senki a gyónási titok megsértése miatt panasszal. Még a püspöknél sem tettek semmiféle panaszt. Pedig a Napló világosan emliti a panaszt — nos hát egész világos, hogy az sem igaz.

3. Ezek után roppantul kiváncsiak lettünk, hogy ki is lehet az a Galambos Kiss Istvánné Pocsán Anna? A Napló annyit ir róla, hogy szemérmesen piruló, szép, takaros nőszemély, beszélt is vele a tudósitó. Ilyen bőséges személyleirás után ki kételkednék Galambos Kiss Istvánné Pocsán Anna jó egészségében? Tulságos óvatosságból utána néztünk mégis a bejelentő hivatalban a jelzett „takaros nőszemély“ hollétének és élénk csodálatnak adtunk kifejezést a Napló eleven keleti fantáziája fölött, Galambos Kiss Istvánné Pocsán Anna nevezetü takaros nőszemély, a ki a Napló szerint Szoboszlóról Debrecenbe, onnan Nagyváradra költözött volna, a bejelentő hivatalban teljesen ismeretlen, ilyen nevü egyén Nagyváradon nincs, sőt az a durva férj, Galambos Kiss István, a kinek brutalitását olyan krokodilkönyek potyogtatása mellett kesergi el a Napló, szintén ismeretlen. Sem Galambos Kiss István, sem neje, Pocsán Anna nevü egyének Nagyváradon nincsenek.

A Nagyváradi Napló cikkének tehát még a nevekre vonatkozó része sem igaz.

Mi igaz belőle egyáltalán?

Nem az, a mi meg van irva. Abból egy szó, egy hang, egy betü, még egy sajtóhiba sem igaz. Ellenben igaz az, hogy a szabadkőmüves sajtó képes a kisujjából szopni neveket, formás és formátlan személyeket, egész történeteket, képes hasábokat telenyomtatni képtelenül valótlan mesékkel, csak azért, hogy a keresztény magyar közönség vallását gyalázhassa, a vallást arcul verhesse.

Valaki azt kérdezte, miért van szükség a katholikus sajtóakcióra? Mért, hogy a keresztény közönség tapasztalatlanabb, gyengébb részét se lehessen vakmerő rágalmakkal és körmönfont vallásgyalázásokkal megmaszlagolni.

*

Főraktár:
Nagy-Várad
Kossuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Turul-cipő

Elsőrangu, elegàns és jutànyos.

Főraktár:
Nagy-Várad
Kossuth Lajos-u.
FEKETE SAS
épületben.

Blokád és ostrom.

A montenegrói vizeken változatlanul folyik a blokáddá erősödött flottademonstráció, közelében pedig — egy kis kényszerü szüneteléstől eltekintve — változatlanul folyik Szkutari ostroma; közben pedig változatlanul tárgyalnak a diplomaták. Ez a helyzet képe.

*

A háboruról szóló tudósitásaink a következők:

Utasitás a hadihajóknak.

Páris, április 8.

A francia és az angol kormány tegnap azonos szövegü szikratáviratban utasitást küldött a montenegrói vizeken levő francia és angol hadihajóknak a blokádra nézve. A parancs igy szól:

1. A hajók Antiváritól a Drina torkolatáig helyezzék blokád alá a partvidéket.

2. A blokáddal meg kell akadályozni csapatok és hadiszerek partraszállitását, mert ezek hadi dugárunak tekintendők.

3. A blokád három nappal azután kezdődjék, miután Cetinjében a hatalmak képviselői átadták a jegyzéket.

Nehezen megy az ostrom.

Belgrád, ápril 8.

Szkutari ostromának elhalasztása, ami a legkalandosabb kombinációkra szolgáltat okot és a lakosságot nagyon nyugtalanitja, katonai körök véleménye szerint azokban a rendkivüli nehézségekben találja magyarázatát, amelyekkel az ujonnan partraszállitott ágyuk fölállitása jár. Nagy baj az is, hogy lovakban és igavonó állatokban nagy a hiány és hogy a legutóbbi vizáradások miatt az utakon alig lehet előre jutni. Az ostromló tüzérség csütörtök óta nagyon élénk ágyuzást folytat a törökök ellen, de a szerb tüzérség célbiztossága nagyon gyönge, a montenegróiaké pedig egyáltalán szót sem érdemel. Bombázásuk hatása ennélfogva nagyon jelentéktelen s másrészt a török ütegek sokkal jobban lőnek. A montenegrói főhadiszállásról érkezett jelentések szerint a Taraboshegy egészen a legmagasabb redutig az ostromlók kezében van. Az ujabb ostromot erős bombázással már bevezették. A szerbek egész bombavető csapatot állitottak össze, amely az általános ostromnál kézi gránátokkal a gyalogság előtt fog az ellenség ellen rohanni. A hadmüveleteket most Bojovics szerb tábornok intézi, de névlegesen még mindig Nikita király a főparancsnok. A város sikeres ellenállásának okául azt is mondják, hogy a szkutarii török csapatokat osztrák és magyar tisztek vezénylik.

A szerb válasz.

Belgrád, ápr. 8.

Egy tegnap kiadott félhivatalos kommüniké szerint a szerb kormány a hatalmaknak az albán kérdésre vonatkozó jegyzékére adott válaszában kijelentette, hogy a szerb csapatokat Szkutari alól a békekötés vagy Szkutari eleste után, Albániától pedig az albánhatárok kihirdetése után fogja visszavonni. A mohamedánoknak és katolikusoknak adandó garanciára vonatkozó követelésnek Szerbia nem felelhet meg, mert ez a követelés ellenkezik az állami szuverénitás jogával.

Nikita szabad fosztogatást igér.

Cattaró, ápril 8.

A montenegrói táborban, különösen az öregebb katonák között nagy az elégedetlenség Szkutari ostromának elhuzódása. Egyes csapatok panaszt tettek Nikitánál, hogy mindig csak őket küldik az első tüzvonalba. Nikita, hogy az elégedetlenkedőket lecsendesitse, megigérte nekik, hogy ha Szkutarit elfoglalják, huszonnégy órai szabad fosztogatást engedélyez a városban. Erre a hirre a környékről sok csőcselék, valamint rengeteg asszony gyült össze zsákokkal és kosarakkal felszerelve s arra készülnek, hogy a csapatok után bevonulnak Szkutariba s ott kegyetlen fosztogatást visznek véghez.

Kárpótlás.

Bécs, ápril 8.

A cetinjei orosz és olasz követ közvetiteni próbál abban az irányban, hogy Montenegró területi és pénzügyi kárpótlás ellenében lemondjon Szkutariról. Azt mondják, hogy Mijuskovics montenegrói pénzügyminiszter azért utazott Párisba és Londonba, hogy a pénzügyi kárpótlásról tárgyaljon.

A városi közgyülés ügyei.

A közgyülés tárgysorozata.

Csütörtökön, holnap délután tartja rendes havi közgyülését Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága.

A tárgysorozat nem tartalmaz valami nagyobb érdekességü dolgot, de azért bizonyára érdekes mozzanata lesz a tanácskozásnak a polgármester bejelentése, amely a város pénzügyi helyzetét tárja fel s rámutat a követendő eljárásra.

Bizonyára vita lesz a szinügyi bizottság szervezetének megváltoztatása tárgyában tett inditvány tárgyalásánál is.

Egyébként kilátás van rá, hogy a közgyülés egy nap alatt véget ér.

A tárgysorozat a következő:

1. Polgármester havi jelentése. 2. A m. kir. belügyminiszter leirata a v. árvaház szabályrendelete jóváhagyása tárgyában. 3. Sopron vármegye közönsége elemi csapások állami kötelező biztositása tárgyában a m. kir. miniszterelnök urhoz intézett feliratát pártolás végett megküldi. 4. Abaujtorna vármegyének átirata tisztviselők családtagjait megillető féláru vasuti igazolványok kiállitásának egyszerüsitése tárgyában. 5. A tanács előterjesztése a rendőrlegénység fizetésjavitására az államsegélyből kiutalt összeg folyósitása tárgyában. 6. A tanács előterjesztése a nagyváradi községi elemi iskolákba az egyhuzamba való oktatás bevezetése tárgyában. 7. A tanács előterjesztése a városi házipénztár a folyó év I. negyede végével előállott szükséglet fedezése tárgyában. 8. A tanács előterjesztése a Sánc-utcának a villamos telepig leendő csatornázása tárgyában. 9. A tanács előterjesztése a közgyülés tárgyalásánál gyorsirók utján leendő megörökitése tárgyában dr Adorján Emil törvényhatósági bizottsági tag által beadott inditványra. 10. A tanács előterjesztése a vizvezetéki szabályrendelet módositása tárgyában dr Moskovits József bizottsági tag által beterjesztett inditványra. 11. U. a. előterjesztése a szinügyi bizottság jelenlegi rendszerének megváltoztatása s a szinházi páholyok, földszinti ülőhelyek bérlőire a szegényügy céljaira adó fizetés kötelezettségének megállapitása tárgyában dr György Ernő bizottsági tag által beadott inditványra. 12. Dr Agoston Péter és társai thb. tagok inditványa a tisztviselők kezelő-, segéd- és tanszemélyzet részére megszavazott családi pótlékok kiutalása tárgyában. 13. A tanács előterjesztése a lóavató bizottság megalakitása tárgyában. 14. Tanács előterjesztése a Rimanóczy-alap kezelésére 7 tagu bizottság megalakitása tárgyában. 15. A tanács előterjesztése Pribék János és neje telkéhez a köztérből csatolt terület kártalanitása ügyében. 16. A tanács Moskovits Miksa és neje kisajátitási ügyében felvett egyezségi jegyzőkönyvet jóváhagyás végett beterjeszti. 17. A tanács a magyar királyi honvédhadosztály és dandárparancsnoksági irodák bérletére megkötött szerződést beterjeszti. 18. Dr Kenéz-Kurländer Ede thb. tag a jogügyi, pénzügyi, szinügyi bizottságokban és a közs. iskolaszékben viselt tagságáról való lemondását bejelenti. 19. A tanács előterjesztése a betegség miatt szabadságolt dr Cseresnyés Béla aljegyző szabadságidejének letelte, állásának betöltése és kegydij engedélyezése tárgyában. 20. A tanács javaslata özv. Windisch Mártonné által néhai férje után esedékes halotti negyed engedélyezése iránt beadott kérelme tárgyában. 21. A polgármester jelentése a folyó év I. negyedében megtartott váratlan pénztárvizsgálat eredményéről. 23. Nagy Árpád v. napidijas irnok felebbezése a v. polgármesterének elbocsájtó véghatározata ellen. 23-26. Nyugdijügyek. 27—32. Szabadságidő és fizetési előleg iránti kérelmek. Nagyvárad város tanácsa mint állandó választmány. 1913. év április 4.

Bordé Ferenc, főjegyző.

Wekerle nyilatkozata. Az Egyetértésben ma megjelent egy cikk, amelyben azzal vádolják meg Wekerlét, hogy mikor eltávozott a miniszterelnöki székből, megegyezett Khuen-Héderváry gróffal egy nagyobb kölcsön felvétele iránt. A kölcsönt a Központi Takarékpénztár adta volna s 200,000 koronát tett volna ki. Politikai célokra akarták használni. Wekerle kijelenti, hogy ez merő hazugság, ő nem egyezett meg Khuennel. Reméli, hogy Khuen-Héderváry gróf is kötelességének tartja ezt kijelenteni.

Keztyük tulhalmozott raktár miatt mérsékelt áron árusittatnak el. **Fehér János**

Női bőrkeztyü 1·20 K-tól, férfi bőrkeztyü 2 K-tól kaphatók.

keztyüs és kötszerész üzletében

Saját gyártmányu keztyük tisztitása 16 fillér.

Saját gyártmányu keztyük javitása dijtalan.

Bémer-tér (Telefon 419. sz.)

Nincs eredmény
a kettős részvények ügyében.

A Moskovits cipőgyár kettős részvényeinek ügye tegnap is a legszélesebb körben beszéd tárgya volt. De jellemző, hogy minden érdeklődés megakadt egy bizonyos ponton, senki nem tud ujabb részletet s az egész ügyet valóságos kinai fal veszi körül.

Ennek oka a rendőrség határozott elzárkózottsága, mely sem szóban, sem irásban nem enged ki egy betüt sem az egész kinos és országos botrányból. Elvégre akár tévedésről van szó, akár bünügyről, mindenképpen tájékoztatni kellene a nagyközönséget.

Folytatólagos kihallgatások

voltak tegnap egész délelőtt a rendőrségen. Reggel 9 órától déli 12 óráig *Moskovits* Farkast hallgatták ki. A kihallgatáson jelen volt ügyvédje, dr *Adorján* Emil is.

Moskovits Farkas tegnapi kihallgatása alkalmával a következőket mondotta jegyzőkönyvbe:

— A Moskovits cipőgyár 1909-ben 500 darab 1000 koronás bemutatóra szóló részvényt bocsátott ki 1—500 sorszámmal. 1910-ben 1 millió koronával emeltük fel az alaptőkét, de minthogy az első 500 részvény nyomásánál hiba volt, az uj kibocsátásnál nem 1000, hanem 1500 részvényt nyomattak, hogy a hibás részvények egy nagyon szük körben, 10—12 ember kezében voltak, nem forditottak figyelmet arra, hogy a régi részvények helyett ugyanolyan számu uj részvényt adjanak ki. Erre a könyvelést intéző, financirozó intézet, a Biharmegyei Takarékpénztár sem tette figyelmessé a cipőgyárat, sőt arról sem gondoskodott, hogy a részvénykönyv fel legyen fektetve.

— Minthogy körülbelül 180 darab régi részvényt nem is mutattak be kicserélésre, az ezeknek megfelelő uj részvények ott hevertek a cipőgyár irodájában.

— Nekem fizikailag sem volt időm arra, hogy még oly kis részletkérdésre is ügyeljek, mint a részvény kicserélésnél a szám azonossága. Ez a financirozó intézet szakembereinek lett volna a feladata. Ha figyelmeztettek volna rá, bizonyára nem történt volna tévedés.

Meggyőződésem, hogy 3000 darabnál több részvény nincs forgalomban s ha a cipőgyár igazgatósága felhivást intézett volna néhány főnyi részvényeséhez, hogy cseréljék be a régi részvényeket, már régen rendbehozhatták volna ezt az egész tévedést.

Délután.

A délelőtti kihallgatás után a rendőrség tovább folytatta a nyomozást. Állitólag ujabb momentum merült fel az ügyben. Nevezetesen az, hogy 106 részvény hollétéről senki nem tud felvilágositást adni.

Megidézték a Biharmegyei Takarékpénztár volt tisztviselőjét, Fleischakker Gyulát is. Kihallgattatása semmi ujabb pozitivumot nem adott.

Az ügy az eddigi eredmények szerint Moskovits Farkas állitását igazolja. Mind bizonyosabbá kezd válni az az állitása, hogy itt tévedésről van szó.

Lehet, hogy az volt a hiba, hogy nem szólitották fel erélyesen a részvényeseket, hogy mondjuk 20 nap alatt igyekezzenek kicserélni részvényeiket. Lehet, hogy könyvelési hiba volt. Mindenesetre kiváncsian várjuk a nyomozás eredményét, amely már nem késhet sokáig.

*

A közgyülés.

A cipőgyári r. t. mára hirdetett közgyülése elmarad. Nem tartják meg addig, amig ez a részvényügy teljesen tisztázva nincs.

A cipőgyár különben ismét virulni fog. Kapott 4 millió korona állami szubvenciót. Ezzel indulnak a jövő elé, amely talán szebb lesz, mint az eddigi mult.

Öngyilkos ügyvédjelölt.

*

Tegnap délután 4 órakor telefonáltak a rendőrségre, hogy az Arany Sas-szállodában öngyilkos lett egy fiatalember.

Az ember nem igen kiváncsi már ezekre az öngyilkos fiatalemberekre. De mivel nem volt más dolgunk, *Bodó* László rendőrfelügyelővel elindultunk az Arany Sas szálloda felé.

A Mezey Mihály-utcán szembejön velünk a zöld mentőkocsi. A rendőrtiszt megállitja a kocsit s hirtelen tömeg verődik körülötte.

Sápadt, borotválatlan arcu fiatalember hever a zöld ágyon. Nehezen mozgó pillákkal ránknéz, friss arcu, egészséges és kiváncsi ujságirókra. A rendőrtiszt megkérdi:

— Hogy hivják?

— Dr *Sebestyén* Kálmán.

— Igen? Kolozsvárról, ugy-e? — szól egyik kollegánk.

— Igen.

— Na, akkor rendben van.

A mentők elvágtattak s mi meg elővesszük zsebünkből a tegnapi kolozsvári lapokat.

A kolozsvári ujságok ugyanis részletesen foglalkoznak egy ügyvédjelölt eltünésével, akit dr *Sebestyén* Kálmának hivnak. Elmondják a lapok, hogy a doktor ur már többször el-eltünt 3—4 napra Kolozsvárról, principálisa haragudott is érte, de mindannyiszor megbocsátott. Most is nyilatkozik dr *Papp* József ügyvéd, aki igen nobilisan arra vár, hogy jelöltje visszatérjen.

Hát a jelölt ur aligha fog visszatérni 20 napon belül. Egy 6 mm.-es pisztollyal mellbe lőtte magát az 5-ös számu szobában. Az ajtót magára zárta. Csak a jajgatásra törték be az ajtót. Azt mondta a háziaknak, hogy anyjával volt heves konfliktusa, azért menekül a halálba.

De a kórházban már mást mondott a rendőrtisztnek.

— Könnyelmü voltam egész életemben. Anyámék megigértették velem, hogy többet nem lumpolok s 3-án ujra belekerültem egy züllött kompániába. Elkeseredtem, hogy ime, megszegtem szavamat, eljöttem Nagyváradra. Itt aztán végeztem magammal.

Az öngyilkos testén átfutott az acélgolyó s belefuródott a madrácba. Egy névjegyen pár sort hagyott hátra.

— Egy szerencsétlen pillanat tett tönkre. Nem tudok magamon segiteni. Kétségbeesett lelki tusa után elérkezett halálomról értesitsék édes anyámat (Kolozsvár, Donáth-utca 32.) és mélyen megbántott principálisomat (Dr Papp József, L. Deák-u. 7.). Szegény hugom talán el tudja viselni nyomorult sorsomat. Isten áldja meg mindnyájukat

Kálmán.

Az öngyilkosnak szörnyü fájdalmai vannak. Az orvosi lapon ez a hivatalos megállapitás olvasható: — Állapota feltételesen életveszélyes.

Orosz kém Budapesten.

A lefoglalt okmányok és rajzok.

A fővárosi rendőrség elfogott egy orosz kémet, akinél egész sereg irást és rajzokat találtak.

A rendőrségnek tudomására jött, hogy egy Bravura nevü egyén már egy év óta tartózkodik Budapesten, aki orosz kém s a talált irásokból az tünik ki, hogy büntársai vannak Bécsben, Berlinben és az ország több vidéken. Eisenstädter Fáni hivatalnoknőnél lakik egy kis udvari szobában, Gyár-utca 36. sz. alatt.

Szombaton négy detektiv jelent meg a házban s megszállották azt. Mikor Bravura hazaérkezett, letartóztatták, elszedték revolverét és kését.

A ház minden lakóját kihallgatták. Bravura tagadja, hogy kém lenne, a talált irások azonban megdöbbentő adatokat tártak fel.

Cinkosai Bécsben és Berlinben laknak állandóan, a kikkel sürün levelezett. Ő maga Szent-Pétervárra való. Minden jel arra mutat, hogy orosz vezérkari tiszt. Nagyon valószinü, hogy nem is Bravura a neve, csak kormánya erre a névre állitotta ki angol szöveggel az irásait. Megállapitották, hogy havonta nagy összegü csekket kapott Párisból a Budapesti Nemzeti Pénzváltó Bankhoz, egy előkelő francia cég által nyitott folyószámla terhére. Ebből élt és ebből födözte a kiadásait.

A lefoglalt irások között *Magyarország különböző erődítvényeinek a meglepően hü rajzát, különösen Eszak-Magyarország bámulatosan tökéletes térképét* találták, a melyen nemcsak az országutak,h anem a dülőutak is meg vannak jelölve, sőt bizonyos irány felé a rövidebbb ut, továbbá szemléltetően kimutatja a rajz, hogy hol rosszabb, hol jobb az országut.

Még fontosabb az a rajz és kimutatás, amely Ausztria és magyarország haderejéről szól. Rendkivül pontos adatokkal tárgyalja az egyes hadtestek hadilétszámát, a különböző fegyvernemek erejét háboru esetén, külön rajzok vannak az egyenruhákról, nagyszerü tanulmány a gépfegyver-osztályról és a tüzérségről.

A kihallgatásnál ott volt egy vezérkari százados, aki áttanulmányozta a lefoglalt irásokat és nagy megdöbbenéssel igy nyilatkozott:

— Ezek olyan haditikok, amelyeket csak vezérkari tiszt ismerhet. Csapattiszt ezekhez az adatokhoz nem jut hozzá.

A levelezésének nagy része chifre és mert a kulcsa ismeretlen, a tartalmát sem tudják. Párisból, Londonból, Berlinből és Belgrádból érkezett levelek vannak Bravura irásai között.

A főkapitányságon hiába fakgatták Bravurát, minden felvilágositást megtagadott. Vasárnap délelőtt kihirdették előtte az előzetes letartóztatási határozatot, amely ellen előterjesztéssel élt. A veszedelmes kémet még vasárnap átadták vagy az ügyészségnek, vagy a katonai hatóságnak. Egyelőre még ezt is titkolják a rendőrségen.

Bravura nagyon egyszerüen élt. Néha volt néhány civilruhás férfi látogatója. Többször látták a Szabadság-téren sétálni. Itt találkozott is az ismerőseivel, akikkel hosszu ideig járkált a csendes Dunaparton. Többször kiment a nyugati pályaudvarra is. Ilyen-

kor irattáskát vitt magával, amely meg volt rakva irásokkal.

Ugy látszik, hogy nem bizta postára a jelentéseit, hanem futár érkezett értük és az vitte rendeltetési helyükre. Azért is lakott a nyugati pályaudvar közelében.

Decemberben, vagy januárban el is utazott. Két hétig volt távol. Amikor visszaérkezett, azt mondotta, hogy Párisban volt.

Bravurát mindenki rendkivül intelligens, nagytudásu embernek ismerte. Magyarul sohasem beszélt, de ismerte az összes szláv nyelvet, tudott németül, franciául, angolul és olaszul.

Amikor a detektivek meglepték, nagyon megrendült. Halálsápadt lett és nyugalmát többé nem nyerte vissza.

A rendőrség cinkostársai után kutat.

Korcsmából a halálba

A korhely-élet vége.

Az alkohol szeretete ismét kioltott egy életet s földönfutóvá tett egy családot.

A törvény azt mondja, hogy szeszes italt az italmérőnek nem szabad olyan menynyiségben kiszolgáltatni, hogy attól az illető lerészegedjék, ha pedig valaki már ittas s ilyen állapotban megy be valamely italmérésbe, nem szabad részére italt kiszolgáltatni. Aki ezek ellen vét, büntetik.

Napról-napra rengeteg ember ázik el a sárga földig, sőt már teljesen részegnek is szolgálnak ki italt, ha pénze van, de arról még nem hallottunk, hogy egyetlen italmérőt megbüntettek volna. Pedig ha a törvény ezen intézkedéseit betartanák, igen sok család megszabadulna a kálváriától.

Nagy József villanyos szerelő sem pocsékolhatta volna el hétről-hétre a keresményét és nem lett volna öngyilkos s a felesége és gyermekei sem koplaltak volna, ha nem lett volna alkalma, hogy hetenkint szombat estétől hétfő reggelig a zughelyeken, kétes hirü italmérésekben tanyázzék s szórja el keserves keresményét.

Nagy József villanyszerelő a városi villamosmünél volt alkalmazásban. Hetenkint elég szépen keresett, de ebből alig jutott valami családjának, mert rendesen csak vasárnap késő éjjel, vagy hétfőn hajnalban került pénz nélkül, de mámorosan haza.

Az elmult szombaton is a mint fizetését kikapta, anélkül, hogy családját felkereste volna, a korcsmába ment s átdorbézolta az egész éjszakát s a vasárnapnak is a nagyobb részét.

Délután eszébe jutott, hogy sürgős munkára be vannak rendelve a telepre vasárnap délutánra.

Teljesen részeg állapotban ment a villamos telepre, de ott elutasitották:

— Részegen nem lehet dolgozni. Elmehet s el lesz bocsátva, — mondta a munkavezető.

Erre Nagy József visszatántorgott a korcsmába inni tovább.

Vasárnap hajnalban, mikor a pénz már elvándorolt a méregkeverők zsebébe, Nagy József kezdett kijózanodni s tudatára ébredt, hogy el lesz bocsátva, hazament s lakásának keritésén bemászott és a nála levő forgópisztolylyal főbe lőtte magát. Azonnal kiszenvedett.

Feleségét és két kis gyermekét a legnagyobb nyomorban hagyta.

A holttestet kivitték a hullaházba.

Milliós csőd Nagyváradon.

Berger Gyula földbirtokos ellen a törvényszék elrendelte a csődöt.

Az egy év óta tartó válságosan sulyos gazdasági helyzet kevés helyt érezteti annyira nyomasztó hatását, mint éppen Nagyváradon, ahol manapság majd minden napra esik egy csőd és erősnek hitt, hatalmas vállalatok, milliós vagyonok a szemünk előtt mennek tönkre.

Tegnap este egy gazdag nagyváradi földbirtokos, *Berger* Gyula, a Biharmegyei Gazdák Áru- és Hitelintézetének volt vezérigazgatója ellen rendelte el a csődöt a nagyváradi királyi törvényszék, mint csődbiróság. A passziva majdnem két és fél millió koronát tesz ki, mig az aktiva körülbelül 1.800,000 korona.

Berger Gyulának hatalmas birtokai vannak Szakáll község határában. Nyéstapuszta 900 hold terjedelmü, amelyeket a Krui-Chanell grófoktól vásárolt meg potom 240,000 koronáért. Körmöd-puszta 779 hold, amelyet gróf Csáky Viktortól került az ő tulajdonába. Emellett tekintélyes bérbirtokon is gazdálkodott két fiával együtt. A nyéstai birtokra a budapesti Jelzálog Hitelbank 560,000 koronás jelzálogkölcsönt adott, amelyhez még ujabb 200,000 koronás teher járult. A többi birtok is alaposan meg volt terhelve.

A spekulativ gazdálkodás, a sulyos pénzügyi helyzet és a rossz gazdasági év azután magával hozta a bukást. Ezelőtt 3 évvel *Berger* Gyula Nagyváradon megalapitotta a Biharmegyei Gazdák Áru- és Hitelintézetét, amelynél az idén szintén tekintélyes összeget vészitett.

Nagyobb hitelezők több helyi pénzintézeten kivül a Jelzálog Hitelbank, a Donau Hipothekenbank, a Magyar Általános Hitelbank, több gyár, malmok, gabonakereskedők és magánosok is.

Nemrégen fizetésképtelenséget jelentett be. Meg is indultak az egyezkedési tárgyalások, azonban nem jártak eredménnyel. Végül is a hitelezők tegnap megkérték a csődöt Berger Gyula ellen. A biróság *Bary* József elnöklete alatt tárgyalta a csődkérvényt és este 6 órakor el is rendelte a csődöt. Csődbiztos *Tóth* Imre kir. törvényszéki jegyző, csődtömeggondnok dr *Wallner* Ödön ügyvéd, helyettese dr *Békéssy* Jenő ügyvéd. A hitelezők igényeiket 1913 junius 12-ig jelenthetik be, a felszámolási tárgyalás junius hó 21-én lesz.

König Gyula meghalt. A müegyetem volt rektora, a tudományos akadémia tagja, sok pályanyertes tudományos munka szerzője, ezidőszerint a Franklin-társaság elnöke, tegnap reggel hat órakor hirtelen meghalt. A tudós tegnap még igen jól érezte magát s barátai, akiknek körében az estét töltötte, nem is sejtették a közeli katasztrófát. *Kőnig* 1849. december 6-án született Győrött. Tanulmányait a bécsi és a heidelbergi egyetemeken végezte, ahol kezdetben az orvostudományi pályára képezte ki magát. De a mathézis iránti előszeretete Humbolti világhirü tanárhoz vezette, akinek legkedvesebb tanitványai közé tartozott. A szakirodalomban csakhamar hirnévre tett szert és 1872. évben a budapesti müegyetemre magántanárrá, végül már két év mulva a mennyiségtan rendes tanárává lett kinevezve. Itt sokoldalu és üdvös tanári és szakirodalmi müködésével világhirü érdemeket szerzett. Több izben volt dékánja, sőt rektora a müegyetemnek. Számos munkája és monografiája maradt a tudományos világ részére.

Hirek

* **Lelkigyakorlatok a Kath. Legényegyletben.** Április 10., 11. és 12-én minden este fél 9-kor lelkigyakorlatot tartunk és Szent József oltalmának ünnepén április 13-án vasárnap 8 órakor a Szent László templomban szentmise és a legényegyleti tagok közös husvéti szentáldozása lesz. Tisztelettel értesiti az összes legényegyleti tagokat és az összes érdeklődő iparosokat, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg a lelkigyakorlatokon. Az igazgatóság.

* **Elmaradt utólagos jóváhagyás.** Kellemetlen helyzetbe jutott a margitai járás két községe. *Magyarkétz* és *Genyéte* községek 1912. évi háztartási alapjának költségvetéséről van szó. Régen huzódó bonyolult dolog ez, mely még valószinüleg el fog tartani egy évig. A két község képviselőtestülete az 1912. évi költségvetésbe több tételt vett fel, melyek előzőleg nem szerepeltek. Ezek a tételek 1313 koronát tesznek ki. Ez az összeg mind igen sürgős kiadások fedezésére volt felvéve, ezért a képviselőtestület ugy határozott, hogy utólagos jóváhagyás reményében a pénzt kifizeti, ami meg is történt. A vármegye törvényhatósága azonban a költségvetést nem hagyta jóvá és kötelezte az előljáróságot a kifizetett összegek megfizetésére. A vármegye határozatát a községi jegyző azzal az előterjesztessel vitte a képviselőtestület elé, hogy kérje ujra a törvényhatóságot a költségvetés változatlan jóváhagyására. Az előljáróság ugyanis jóhiszemüleg járt el a kifizetéseknél. A kifizetéseket is azért teljesitette, mert sürgősek voltak a tételek, másodsorban, mert a költségvetés jóváhagyása nagyon sokáig késett. A képviselőtestület azzal fogadta el a jegyző előterjesztését, hogy ha a vármegye ujból elutasitó határozatot hozna, ugy ez a képviselőtestületi határozat felebbezésnek tekintendő a miniszterhez.

* **Lefoglalták a hangverseny-pénztárt.** *Zilahy* Gyula, a volt debreceni szinigazgató Hajduböszörményben az elmult vasárnapra hengversenyt hirdetett, amelynek müsorán ő, neje, *Singhoffer* Vilma és még néhányan szerepeltek. A hangversenyt egy meglehetős nagy teremben akarták megtartani. Nagy számban bocsátottak ki jegyeket és már jóval az előadás előtt csaknem minden jegy elkelt. De bár ne kelt volna el, gondolhatja most utólag magában Zilahy. Ugyanis egy kis baj történt. Vasárnap délben a *hangverseny-pénztár lefoglalták. Guthi* Saroltának, a szintársulat tagjának voltak Zilahy ellen igényei, amelyeket a biróság meg is itélt. A perelt és megitélt összeget azonban máskép nem kaphatná meg, foglalást vezettetett a böszörményi hangverseny összbevételére, ami meg is történt és a birósági kiküldött lefoglalta a pénztárt. Zilahy erre a nem várt fordulatra délben lesürgönyözte a feleségét, aki csak a délutáni vonattal akart kimenni. A hangversenyt nem tartották meg és Zilahy is visszament Debrecenbe.

* **Leszedték a cimtáblákat.** Az éjjeli lumpok és duhajkodni szerető garázda fiatalemberek különös kedvtelésüket találják a más vagyonának rongálásában. Egy idő óta a Páris-patak fakorlátját rombolja össze Szaniszló-utcánál egy vidám kompánia. Nem is holmi paraszt legények, hanem magukat intelligensnek képzelő ifjakból tört ki a szesz ereje s felbuzdulásukban a korlátot a patakba hajigálták. Tegnap éjjel pedig Teleky-utcán és Körözs-utcán garázdálkodott valami részeg kompánia. A diszes társaság leszedte a Kereskedelmi és Iparkamara épületén levő cégtáblákat, Körözs-utcán pedig Weinstock Józsefnek, valamint Sichermann Berta női szabónak a cégtábláját szedték le. A berugott kompánia tagjai, hir szerint, legközelebbi lumpolásuk után, a rendőrség kapujához kiszegezett cimtáblát szedik le s viszik el.

* **Panaszok a vasuti automaták ellen.** A pályaudvaroknak meg van egy rossz tulajdonságuk, hogy tudniillik minden vállalat reklamnak használja fel és ezalatt az ürügy alatt olyan dolgokat is helyeznek el, amelyek arra alkalmasak, csakhogy a közönség naivságát kizsebelésre használják fel. Külföldön az automaták arra valók, hogy praktikus dolgokhoz jusson az utazó a lehető legegyszerübb módon. Nálunk csak tessék kimenni a pályaudvarra, mit fog ott találni. Van ott egész raktár. Ezeknek az automatáknak az a tulajdonságuk, hogy beveszik a 10 és 20 filléreseket és aztán a pali, aki beugrott, rángathatja az ugynevezett fogantyut, de az automata konokul elzárkózott, nemcsak az igért silány cikket nem adja ki, de a pénzt is magába zárja. Botrányos dolog ez, hiszen ez a nyilvános csalás, a közönség rendszeres megkárositását eredményezi. Hol van a rendőrség? Vagy talán ezek a készülékek ilyen pénzfaló automaták, melyek a beléjök dobott 10—20 filléresek ellenében bosszuságot adnak. Jó, de akkor ne irják ki cifra betükkel: Égetett mandula. Üditő kölni viz. Erős cukor, stb. stb., hanem egyszerüen igy: 10 perces bosszuság 10 fillér, 20 perces 20 fillér.

* **Kivándorlás Biharmegyéből.** A mostani rossz gazdasági viszonyok egyre nagyobb arányokban inditották utnak Biharmegyéből a munkás kezeket Amerika felé. E mellett tanuskodik a Cunard által tett jelentés, melyet tegnap küldött az alispánhoz. A jelentés szerint Biharmegyéből a legutóbb indult Saxonia hajóval 10 ember vándorolt ki.

* **Öngyilkosság a kéményben.** Tegnap délután Nagyszalontán szokatlan módon lett öngyilkossá egy kőmivessegéd. A kőmivest *Kádár* Ferencnek hivták. A meggondolatlan fiatalember lakásáról mindenkit elküldött valami ürügygyel. Mikor egyedül volt, egy zsineg segitségével a kémény keresztfájára felakasztotta magát. Az öngyilkosságot testvére vette észre, aki azonnal hivta az édesanyját. A megrémült asszony, ahelyett hogy levágta volna a még vonagló fiát, a rendőrségre futott, honnan *Neszmirák* Gyula ment ki a helyszinre. Akkorra Kádár már megvolt halva. Az öngyilkosság oka ismeretlen.

* **Ifjusági előadás és a Tanitónő.** Az ifjusági előadások a legtöbb vidéki szinházban nagyon gyenge nivón állanak. Miért lenne kivétel ebben éppen Debrecen? Ma délutánra a debreceni szinházban ifjusági előadásul a sok klasszikus müremek helyett egy se nem klasszikus, még kevésbé müremek, jóizlésü közönségnek, komolyan nevelt ifjuságnak meg éppen nem való darabot, *Bródy Tanitónőjét* tüzték ki. A *piarista gimnázium* ezután feleletül, igen helyesen *megtiltotta*, hogy az ifjuság az előadáson megjelenjék. Igaza van az egyik piarista tanárnak, aki a tiltó rendelet felolvasása után röviden, de velősen igy mondta ki a véleményét az osztály előtt:

— Azt hiszi a szinház, hogy az ifjuságnak minden korcs, nemibajban szenvedő modern drámát be lehet adni? Miért nem adnak klasszikus remekmüveket?

A piaristák erélyes fellépése Debrecen közönsége körében nagy helyesléssel és megnyugvással találkozott.

* **Szászi Lászlót,** a megszökött fegyenc-őrültet tegnap elfogták a Oláhapáti csendőrök. A gondatlan ápoló ellen megindult a vizsgálat.

* **A honvédzenekar a Royalban.** Nagyvárad sivár zenei életének valóságos ujjászületését jelenti az a pompás, müvészi együttes, amely most az idehelyezett honvédzenekart alkotja és mely a még oly vérmes várakozásokat is, amelyeket a zenekar müködéséhez általánosan füztek, messze tulhaladja. Vasárnap és hétfőn este a Royal-kávéházban mutatkozott be az immár nagyhirü zenekar s valósággal frappirozta a kávéház nagyszámu elite közönségét. A zenekar mindenkor *Fricsay* Richard ur, a kiváló karnagyi zeneszerző személyes vezetése alatt folytatólagosan, ma és minden este naponta uj müsorral hangversenyez a Royalban. Felhivjuk a közönség figyelmét a valóban müvészi számba menő estékre.

* **Önként jelentkezett** tegnap éjjel *Pál* Lőrinc nevü napszámos ember az ügyeletes rendőrtisztnél. Délután összeveszett feleségével s kétszer rálőtt. Megijedt a véres testtől s kimenekült a Kommendáns-rétre. Egész estig ott csatangolt, mig végre elhatározta, hogy jelentkezik. Feleségét az izr kórházban ápolják. Sérülése nem életveszélyes.

* **Szimfonikus női zenekar** szerez rendkivül kellemes szórakozást annak a nagyszámu publikumnak, amely esténkint a *Korona-kávéházat* keresi fel. A zenekar kitünő erői: Császári Paula hegedü- és Szegesdi Mariska zongoramüvésznők. Müsoruk elsőrangu számokból áll, naponta változik s mindég családias, szolid és gazdag. — A közönség tüntető szeretettel és nagy örömmel siet a *Korona kávéházba,* ahol elsőrendü kiszolgálás mellett még ilyen kellemes, olcsó és Nagy-Váradon máshol fel nem található szórakozás vár reá A kávéház jó hirneve a figyelmes kiszolgálás s a jelenlegi kitünően szervezett női zenekar egyaránt biztositják a *Korona kávéház* számára azt a nagy népszerüséget, amellyel most bir. A zenekar meglepő precizitással adja elő a legujabb operettek népszerü számait, pompás kuplékat és a legszebb népdalokat.

* **Csodaszép csemegeszőllő!** Legnemesebb hazai és tiroli **fajalmák!** — Naponta friss **Carfiol.** Idei **máltai burgonya. Fajnarancsok!** Kitünő fehér és piros **hegyiborok, a legolcsóbb** árban. **MERTZ NÁNDOR** csemegeüzletében, Körös-utcza. Telefon **448 sz.**

x **Párisi ujdonságok** érkeznek minden nap *Ujhelyi Róza* női kalap üzletébe Rákóczi-ut 2. Városi bazár.

x **Hipp, Hopp, Hurrá,** megvertem Palikát, mert elfelejtette, hogy a PARIZSI BAZÁR a Sas alatt van, a Csipke áruház mellett.

x **BENEDEK SZAPPAN** óriási darab mesés jó **száraz** mosó szappan darabja 30 fillér, **BENEDEK TESTVÉREK** füszer- és csemege nagyáruházában Zöldfa-u. Telefon 901.

* **Városunkban egy** mindenek által óhajtott, egy fölötte fontos közérdekü intézmény, a *lakáskiadó vállalat* máig is hiányzik. Ezen intézmény — mely hivatva lesz úgy a háztulajdonos, mint a bérló urak, tehát a város minden lakosának szolgálatot tenni és igy az joggal fölötte szükséges, közérdeket szolgáló intézménynek nevezhető, — még e hó folyamán megkezdi müködését. *Szacsvay-u. 12. sz. a.* A vállalat, a mely a T. Háztulajdonos urak támogatásával indul, első sorban is azok mindennemü érdekeit szolgálja, felvilágositásokat ad, okmányokat beszerez, közigazatási ügyekben mindenhol eljár stb. stb. külön dijazás nélkül. — A vállalat az őt pártoló t. háztulajdonos és bérlő urak házaiban levő kiadó lakásokat pontosan nyilvántartja, azok bérbeadását *személyes közremüködése által is* előmozditja, azokról mindenkinek pontos felvilágositást ad, a szükséghez képest azonban hetenként legalább egyszer *egy kizárólag kiadó lakásokról szerkesztett lapot, utmutatót ad ki, amely minden ujságárusnál kapható lesz. Nem szándékunk ecsetelni* az előnyöket, melyeket e vállalat a város lakosságának biztosit; azt mindenki első pillanatban is átláthatja. A *vállalat pártolói* a kiadó lakásokhoz mérten évi dijat fizetnek, a mely 2 koronánál kevesebb és 20 koronánál több nem lehet.

x **Csataldzsánál** a bolgárok és törökök harcolnak egymással, Váradon pedig a hölgyek kelnek harcra a **nélkülözhetetlen** *Mlle Juliette-féle* angol-, **francia- és hallcsont nélküli füzőkért, a melyet jutányos** árban készit a Szinház-u. 4. sz. alatti **füzőterem. Állandó nagy raktár füzővédőkben.**

x **Felhivom** a nagyérdemü hölgyközönség b. figyelmét az ujonnan érkezett tavaszi divatfrizurákhoz szükséges hajpótlékokra. Végzek alkalmi fésülést, ondulatiót, hajmosást, lemoshatatlan hajfestést stb. Készitek mindennemü hajmunkát, transzformatiót, illetve parókát is — természethü müvészies kivitelben — polgári árak mellett. Kiváló tisztelettel *Schmidt* hölgyfodrász. Telefon 11—98. Rákóczi-ut 5. szám.

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad Rákóczi-ut 20. (Lévai M.-féle házban.) Javitások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a legegyszerübbtől a legdiszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tüzmentes vasajtók, sirkeritések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktüzhelyek. Lev.-lap hivásra azonnal megjelenek.

x **Két jogász sétál a városban,** szemben találják magokat egy régi ismerősükkel Pista barátjukkal, a mint ránéznek feltünik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olcsó árban szerezhet be mindenki *Nagy Sándor* férfi divatruha kereskedésében a *Zöldfa-utcán,* passagé-kapu mellett.

x **Az „Erdélyi Kereskedelmi és Automobilforgalmi r.-t."** Szilágyi Dezső-u 6. sz. a. üzletében a most érkezett 20 l. e. nyitott *Benz* automobil megtekinthető. — A kocsi rendkivüli izléses és elegáns kivitele méltán feltünésre tarthat számot. — A cégnek a napokban jelent meg bőtartalmu árjegyzéke automobil-felszerelési-cikkekről, mely érdeklődőknek rendelkezésére áll.

x **A városban** számtalan esetben lehet csoportosulásokat látni, amint a hölgyek tanácskoznak egymás között azon a hallatlan olcsó árban forgalomba hozott **harisnya és keztyü cikkeken,** amit **Ungerleider Salamon** harisnya és keztyü áruháza árusit Nagy-Váradon, Szent János-utca 4. sz. alatt.

x **Női** finom párti fél cipők 4 koronától kezdve, női chewrau, vagy boksz félcipő 6 korona, férfi chewrau, vagy boksz cipő 8 korona. Kalapok, sapkák, fehérnemüek, uri divatcikkek legolcsóbb bevásárlási forrása *Feketénél, Bémer-téren.* Üzletemet május 1-én Szent János-utca 3. szám alá helyezem át.

* **Hölgyek** szives figyelmébe ajánlom női-kalap különlegességi üzletemet. Bécsben és Budapesten a legelső szalonokban müködtem. Mély tisztelettel *Braun Margit* Rimanóczy-u. 1.

* **Téli ruhákat** u. m. bundák, szőrme és plüs kabátokat, szőnyegeket stb. nyári gondozásra elvállalunk felelősség mellett javitással együtt *Hatvany* és *Szentmiklósy* szücsök, Nagy Sándor-u. 1.

* **A kocsitartó** közönség szives figyelmét felhivjuk ÜVEGES JÁNOS kerékgyártó munkáira Báthory-u. 9. sz. **Jutányos árak.** Meghivásra azonnal megjelenek.

x Kossuth-utca 2. sz. házban **egy emeleti kétszoba lakás** mellékhelyiségekkel f. évi **majus 1-re kiadó**. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

x **Csődtömeg eladás.** KLEIN SÁNDOR és VILMOS csődtömegéhez tartozó fiók-üzletekből az áruk u. m.: harisnyák, zsebkendők, parfümök, ernyők és fésü áruk stb. el lettek szállitva s azok rövid ideig Rákóczi-ut 18. alatt lesznek kiárusitva.

x **Még is mozog a föld!** Mert minden nap érkezik női kalap divatujdonság *Kohn Eszter* utóda Helén női kalap divatterme, párisi és bécsi modelekkel gazdagitott üzletébe. Átalakitások jutányos árban. Gyász kalapok állandóan raktáron. A *Szigligeti-szinház* szállitója. Nagyvárad, Nagy Sándor-utca 1. sz.

x **Elsőrendü** uri-, női- és papi szabóság a Rákóczi-uton, bel- és külföldi szövetkülönlegességek, a melyekből rendkivül kedvezményes árban készitünk bármilyen ruhadarabokat mindég a legutolsó divat szerint. Elvállalunk costümök készitését már harminc koronától kezdve Szives megkereséseket kérnek Biró László és Társa uri-, női- és papi-szabók Rákóczi-ut 22. Telefon 832.

x **FELHIVJUK** a nagyérdemü hölgyközönség szives figyelmét a **most megnyilt RACZ és VASS női divatszalonban** készülő eredeti **angol kosztüm és felöltőkre.** Mérsékelt árak. **Nagy Sándor-u. 17.**

Valódi **Amerikai** és **Chassala cipők**, legjobb **Boralino** és **Pichler kalapok**

REICHARD áruháza

cégnél szerezhetők be.

„PATHÉ" gramofonok

(tűcserélés nélkül) és legujabb

„PATHÉ" LEMEZEK

egyedüli raktára

Kalenda János

cégnél, Nagyváradon. Telefon 245.

A „Pathé" beszélőgépekre felhivjuk a t. közönség figyelmét, melyeknél a folytonos és kellemetlen tűcserélés mellőzve van, amennyiben egy állandó zafir kővel játszanak; a hang visszaadás természetes, a felvételek művésziek és igy felülmulnak minden oly beszélőgépet, a melyek csak tűcseréléssel használhatók. A leghiresebb művészek által énekelt felvételek kaphatók PATHÉ lemezekben áremelés nélkül, u. m. Caruso, Alberti Werner, Slezák, Vogelstrom, továbbá Blaha Lujza és Király Ernőtől, stb. Egyedüli raktár és óriási választék KALENDA JÁNOSNÁL Nagyváradon, a Szt. László-téren.

SZINHÁZ

Heti müsor:

Szerda: Cigányprimás.
Csütörtök: Lakájok.
Péntek: Lakájok.
Szombat: Lakájok.
Vasárnap d. u.: Kis gróf.
" este: Arany eső. Operette bemutató.

—

Cigányprimás. Ma este ismét a Cigányprimás van müsoron az eredeti szereposztással. Leöveyvel a cimszerepben. A fő női szerepeket Horváth Mici és Görög Olga játszák.

A lakájok. Mint arról már megemlékeztünk, csütörtökön érdekes vigjátékujdonság bemutatója lesz a szinházban. Szinre kerül Hajó Sándor kiváló szinpadi alkotása, a Lakájok, amelynek premierejében a vigjátékensemble szine-java vesz részt. Feldmann Hugó joghallgató dalát, a pénteki előadás első és második felvonása között játsza a zenekar Várady Aladár karnagy vezényletével.

Aranyeső. Erdélyi Miklós szinigazgató személyes rendezése mellett serényen folynak a próbák a vasárnapi operette-bemutató: az Aranyesőből. A szereposztás kitünő voltán kivül a főváros e pompás sikerü darabja számára, nálunk is hatást biztosit a remek kiállitás, amely a legnagyobb gondossággal készül.

Kerner operaja megkerült. Megirtuk annak idején, hogy *Pünkösdi királyság* c. három felvonásos operája, amelyet a Népoperához nyujtott be előadás miatt, elveszett. *Kerner* Jenő, a Szigligeti Szinház kitünő karmestere bepörölte a Népoperát 10,000 koron a kártérités dijért. Most aztán arról értesiti őt *Márkus* Dezső igazgató, hogy az opera megkerült. Kerner a pört visszavonta s operáját Krecsányihoz fogja beküldeni.

IRODALOM

Prohászka püspök a Petőfi Társaságban. A Petőfi Társaság legközelebbi felolvasó ülésén, április 13-án, délelőtt tartja székfoglaló előadását dr *Prohászka* Ottokár püspök, a társaság tiszteletbeli tagja. Az előadás cime: Mily mélység az üres madárfészek?

„A Kath. Hitterjés Lapjai" ez évi 4-ik ápirilisi füzete a következő kiváló érdekes tartalommal jelent meg:

Tartalom. A nevelés és oktatás ügye a missiókban. (Befejező közlemény.) — Aroud Cyprián kinai hithirdető levele. — A thibari missió Tuniszban. — Alaszka nyáron. (Vége.) — Az igazi hősök. — Missiói tudósitások: Előindia. A szanarok Maravaban. — Ferencrendüek Fülöpszigeteken. —Kanada. A ducklacki templom. — A Sandwich szigetekről. — Missiói mozgalmak hazánkban és külföldön. — Kegyes adományok.

Képek. Tunisz: Arab benszülöttek. — Tunisz: Kath. missiótelep. — Tunisz: Pihenő arab karaván. — Tunisz: Mohamed bej fogadó szobája. — Előindia: Pálmabort készitő szanarok. — Előindia: Pálmára kuszó szanar. — Alaszka: A kutyafogat. — Alaszka: Halszáritás nyáron.

A tanulságos és ismeretterjesztő képes havi folyóirat előfizetési ára: egész évre 6 korona. Megrendelhető a „Kath. Hitterjesztés Lapjai" kiadóhivatalában. Nagyvárad, Papnevelő-intézet.

Népoktatás. Szerkeszti: *Dreisziger* Ferenc, Kalocsa. 1912. 4-ik. szám. Előfizetése egész évre 4 korona. Jubiláris számnak is nevezhető ez a tartalmas szám. A szerkesztő 16 oldalat szentel benne *Petrovácz* József 50 éves pedagógiai és 25 éves igazgatói kiváló müködésének. Többi cikkei: Lakatos Lajos: Gyermekszeretet — Hazaszeretet. Hammer Ferenc: A tanitó a gyermekvédelem szolgálatában. Káth József: Olvasmánytárgyalás (gyakorlati lecke.) Gálik Károly: A nyelvoktatás válsága. Dienes Károly: A kézügyesség a beszéd- és értelemgyakorlatok szolgálatában. Egyesületi élet. Apró közlemények. Az elméleti és gyakorlati cikkek egyaránt értékesek, előkelő szinvonalon állanak.

Magyar Kultura. Társadalmi és tudományos szemle. (Megjelenik havonként kétszer: 5-én és 20-án. Évi ára 12 korona. Budapest, VIII., Horánszky-u. 20. sz.) — Legujabb száma most jelent meg a következő gazdag és változatos tartalommal:

Tanulmányok: Az osztrák keresztényszocialista párt. Dr Kralick Richárd (Bécs). Uj plébánia a fővárosban. II. Dr Töttössy Miklós.

„Eszes" állatok. II. Pinzger Ferenc S. J. Tárca: A Tenger Csillaga. Stasiak János. Ford. Bányai Károly.

Pajzs és kard: Levélszekrény. 5. A „szeretet vallása" és a „harcos kereszténység." r. — Egy fél vezércikk. —más. — Botlás. M. — Jóizlés M. — A Veronika tükre M. — Jefferson Davis. -más.

Szemlék és kritikák: Tárlatok krónikája. Margitay Ernő. — Könyvek: B. C. Kulhmann O. P.: Der Gesetzesbegriff beim Hl. Thomas von Aquin im Lichte des Rechtsstudiums seiner Zeit. Dr Kiss Géza. — Az uj választási törvényjavaslat birálata katholikus és konzervativ szempontból. Bonitz Ferenc. — Szinházi szemle: Királyok. Balassa Imre. A mumus. yt.

Napló: A gyakovai mártir M. Braun Róbert cimére. Burján Károly.

IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS

Váltóhamisitó gazda.

Vas Károly álmosdi gazdának pénzre volt szüksége, elment tehát barátjához, *Dienes* Imréhez, hogy irjon alá neki egy váltót. Egyszerü szivesség, nem kerül semmibe. *Dienes* Imre azt felelte:

— Jó, aláirom, de csak akkor, ha még egy jó kezessel aláiratod a váltót.

Vas Károly beleegyezett és elment, hogy majd még *Szabó* Lajos tekintélyes gazdaemberrel is aláiratja a váltóját. Utközben azonban meggondolta a dolgot, haza ment és saját kezüleg alákanyaritotta a váltóra *Szabó* Lajos nevét. Többször azután nem is háborgatta a jóakaróit. Forgott a váltó és ő a lejáratkor szépen megujitotta Aláirta Szabó Lajosnak is, meg Dienesnek is a nevét. Nem is tudott róla senki, mig egyszer, a mult évben, két évvel a váltó kibocsátása után nem tudott fizetni, kitudódott a dolog, mert az egész összeget Dienesnek kellett kifizetni. Vas Károly később egy szőlőföldet kárpótolta is Dienes szivességét.

A váltóhamisitásért pedig tegnap kellett felelnie a törvényszék előtt. Eleinte tagadni próbált:

— Nem irtam én kérem alá senki nevét, a magamét is alig tudom leirni.

Addig-addig tagadott, mig egyszer kikottyantotta az igazat és a biróság meg is állapitotta az 5 rendbeli magánokirat hamisitást, amelyért 7 havi fogházra itélték Vas Károlyt, aki meg is nyugodott az itéletben.

A rendőr bántalmazója. Korcsmai idill, nem Reszegpiskolton, hanem Nagyváradon, a legsötétebb Csillagváros legsötétebb korcsmájában. Idő, a mult év májusának valamelyik szép tavaszi éjszakája. Ivás, mulatozás, berugás, azután verekedés, ugy amint ez már történni szokott. A telefon végszavára megjelenik a rendőr, *Bocsok* Tamás, aki az egész társaságot, falusi legények Sályiból, be akarja kisérni. Az egyik, *Deverdics* Péter ellenáll, meg is üti a rendőrt, mire a többiek is kezdenek vérszemet kapni. Szerencsére jön a segitség két lovasrendőr személyében és együtt aztán ráncba szedik a társaságot. Deverdics Péter ellen megindult az eljárás és a biróság hatóság elleni erőszak miatt tegnap el is itélte a nagylegényt 1 havi fogházra.

EGYESÜLETEK

A Kath. Kör választmányi ülése. A nagyváradi Katholikus Kör választmánya ma, szerdán, április 9-én este 6 órakor saját helyiségében ülést tart.

Kath. Legényegyesület Csorvás-on. Tegnap tartotta a csorvási kath. ifjusági egyesület Árpádházi Margit-köre alakuló gyülését. E leányegyesület célja a kath. leányiskolát vezető apácák jótékony befolyása alatt a serdülő leányok továbbképzése, müvelése, tökéletesitése, szivök-lelkük nemesitése. A beiratkozott tagok száma 91; fővédőül gróf Széchényi Miklós püspököt választották, kit ez alkalomból hódolattal üdvözöltek.

TÁVIRATOK

A pápa rosszul van.

Róma, ápril 8.

(Saját tud.) A pápa állapota ma nagyon sokat rosszabbodott. Marcia doktor 2 óra hosszáig volt körülötte. Éjjel nem aludt és nyugtalanul hánykolódott. Reggel erős láza volt. Az összes kihallgatásokat törölték egy hétre.

—

A londoni reunió ülése.

Cattero, ápril 8.

A nagykövetek ma ismét tanácskozásra ülnek össze, hogy a Montenegróval szemben követendő eljárásról határozzanak.

—

A csataldzsai harcok.

London, ápr. 8.

A Times szófiai tudósitója azt jelenti, hogy a bolgárok a csataldzsai vonalon sulyos veszteségeket szenvedtek. A törökök nem arattak ugyan döntő győzelmet, de elszigetelt ütközetekben nagy kárt tettek a bolgár csapatokban.

—

Görög-török szövetség.

Konstantinpoly, április 8.

Rámi bég, az uj-török pártnak egyik kiváló tagja, Aténbe utazott. Politikai körök jelentése szerint Rámi bégnek az a missziója, hogy tárgyalást kezdjen Törökország és Görögország között arról, hogy a béke megkötése után szövetséget hozzon létre a két ország között.

—

Nikita lemond.

Páris, ápril 8.

Nikita ma adta át jegyzékét a hatalmaknak, amelyben könyörög trónjáért.

— Ha Skutari el hem esik, mondja, akkor én lemondok, Szerbia pedig annektálja Montenegrót.

Regényesarnok.

AZ ELHAGYOTT ROMA.

Történeti elbeszélés.

Irta **Dús László.**

(Folytatás.) 36

— Megyek kardomért, amelyikkel csatában szoktam küzdeni és a nép élén hogyha nem megyünk legelsőbben a Colonna-palotára, mert az is megtörténhetik a felséges nép elhatározásából és felégetjük a biborosok lakóházát, — megyek Landulfo Colonna vezérlete alatt II. Frigyes sziciliai király és a Colonnák ellen.

— Csoda történt, Malatesta!

— Csoda-e? de milyen! — Landulfo fogta fel a n p rohamát, azután VIII. Bonifác megáldotta az előtte térdelő népet.

— Nem tévedtél? — ugyanaz a nép volt, amelyik a forumról elszabadult bőszült bika módjára?

— Ugyanaz, Massimo! — térdelésben még engem is magával ragadott. Ugy térdeltem VIII. Bonifác előtt mint valami iskolás gyerek. Hej! Massimo nagy lélek van abban az emberben. De most megyek, mert a kardomra szükség lesz.

— Isten veled, Severo! azt hiszem, a csatatéren találkozunk.

Élváltak egymástól.

Massino Orsini a Quirinálba sietett.

A bibornoki testület több tagja volt a pápánál, élénken vitatkoztak afelett, hogy a Colonnákat meg kell fékezni, mert még is türhetetlen, hogy behozzák aragoniai Frigyest, a sziciliai királyt és vele együtt Rómának tartanak, hogy feldulják az örökvárost.

— Mi véleményen vagy Miklós? — kérdé a pápa az ostiai biborosról.

— Szentséges atyám! — válaszolt a biboros, — én azt tartom, hogy a Colonna-palotát kellene legelsőbben elpusztitani, ahonnan minden bün árad.

A pápa mosolyogva nézett reá.

— Ej, ej Miklós, — válaszolt VIII. Bonifácz, — te ismered jól annak a palotának belsejét, te tudod azt is, hogy megbecsülhetetlen müvészeti kincsek tárháza és ami fő, Giacomo Colonna lakása.

A biboros megszégyenülten nézett maga elé, mig a pápa folytatta:

(Folyt. köv.)

A szerkesztésért felelős:
Dr VUCSKICS GYULA.

KÖZGAZDASÁG

Gabona üzlet.

Áprilisi buza (1913.)	11.02
Májusi buza	11.19
Októberi buza	11.70
Áprilisi rozs (1913)	9.25
Októberi rozs	9.43
Májusi tengeri (1913)	7.60
Juliusi tengeri	7.85
Áprilisi zab (1913)	9.60
Októberi zab	8.52

—

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	806.—
Osztrák hitelrészvény	617.50
4%-os koronajáradék	82.30
Osztr. magy. államv.	703.50
Jelzálogbank	424.—
Leszámitoló és pénzváltó	509.—
Hazai bank	281.—
Magyar bank	548.50
Keresk. bank	3600.—
Rimamurányi	716.—
Salgótarjáni kőszén	742.—
M. Ált. Kőszénbánya	1058.—
Közuti vasut	644.50
Városi villamos	358.—
Adria	536.—
Atlantika	346.—

SZERKESZTŐI POSTA.

P. M. »Egy kereskedő kálváriája« cimü cikkre vonatkozólag értesitjük, hogy az abban foglaltak információ alapján tétettek közzé s azokkal lapunknak esze ágában sincs magát azonositani. Ellenben az informáló az általa bemondott adatokat a felelőség elvállalása jeléül sajátkezüleg aláirta s igy minden felelősséget ő vállal.

HELYBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!

vegyileg női, férfi és gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztittatnak.

Gyár: Köröz-utca 13.

Felvételi üzlet:
Zöldfa Passage 93.
Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Ha nincs megelégedve szabójával, mert drága vagy rosszul szab vagy nem pontos, szóval bármi okból. Keresse fel **DARABONT GY. és TÁRSA** uriszabó céget **Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota)** és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás Alkalmi és gyászruhák **24 óra alatt.** Vidékről egy beküldött öltönyről ujat készitek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

22202—912. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Nagyvárad város tanácsától kapott megbizatás folytán a vizvezetéki csőhálózat fenntartásához és az üzemhez szükséges felszerelési, továbbá világitó, tisztitó és kenő anyagok szállitásának vállalatba adása czéljából f. évi április hó 30-ik napján d. e. 10 órakor a városház bizottsági termében ajánlati tárgyalást fogok tartani.

A vállalati idő 1913. junius hó 1-én kezdődik s tart egymást követő 3 éven át.

A bánatpénz 1700 korona, ami készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban tehető le. A bánatpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad, hanem annak letételét igazoló nyugta, vagy annak közjegyzőileg hitelesitett másolatai csatolandó az ajánlathoz.

Az 1 koronás bélyeggel ellátandó ajánlatok a fent kitett határidőig alulirott kezéhez adandók be és csak a szabályszerüen kiállitott és pecséttel lezárt, sértetlen boritékban elhelyezett és közvetlenül, vagy posta utján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni. A boritékon megjelölendő a munkálat, illetve vállalat, melyre az ajánlat vonatkozik.

A szállitandó szerelvények és anyagok három csoportba vannak osztva u. m.:

I. Üzemi és felszerelési czikkek, ezeknek az évi összszükséglete mintegy 28.500 kor. tesz ki.

II. Világitó, tisztitó stb. anyagok, ezeknek a szükséglete mintegy 1250 kor rug és

III. kenő anyagok mintegy 3300 kor. évi szükséglettel

A most felsorolt I., II. és III. alatti szükségletekre ajánlatot együttesen és külön-külön lehet tenni s minden ajánlattevő ajánlatában világosan kitenni köteles, hogy a szállitást a most kitett csoportok szerint külön-külön is vállalja.

Ha vállalkozó itten állandó lakással és üzlettel nem birna, ugy állandóan Nagyváradon lakó megbizottról köteles gondoskodni s ennek nevét ajánlatában kitenni tartozik.

Ajánlatot csakis egységes % engedmény felajánlása mellett lehet tenni akként, hogy a % engedmények a fentebb kitett három csoport mindenikére egységesnek kell lenni. Azon ajánlattevők, akik több csoportra pályáznak, csoportonkint külön-külön % engedményt tehetnek

Minden ajánlattevő ajánlatában világosan kitenni köteles, hogy a jelen hirdetményt, a jelenleg érvényben levő szerződést és a szükségleti kimutatást ösmeri és azokat magára kötelezőnek elfogadja.

A közszállitási szabályrendeletnek a hazai gyártmányok, magyar honos müszaki erő stb. alkalmazására vonatkozó határozmányai minden ajánlattevőre feltétlenül kötelező.

Ajánlattevőt tett ajánlata azonnal és mindaddig kötelezi, mig az ajánlatok felett a végleges döntés meg nem történik, ellenben Nagyvárad városát csakis az árlejtés eredménye felett hozandó határozatának jogerőre emelkedésével kötelezi.

Azon ajánlattevők, kik ajánlataik benyujtásakor a várossal még üzleti összeköttetésben nem állottak, illetve a városi hatóság előtt még ismeretlenek, tartoznak szállitó képességüket és megbizhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

A város közönsége fenntartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közzül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, ujabb árlejtést tarthasson, vagy pedig a vállalatot szabadkézből is kiadathassa.

A fenti vállalatra vonatkozó részletes kimutatás, a jelenlegi szerződés és a jelen hirdetmény alulirott hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Ezen okmányok képezik a kötendő szerződés alapját.

Nagyvárad, 1913. márcz. 29-én.

Komlóssy József,
árverési küld. elnök.

Himzés, Csipke áruk
nagy mennyiségben érkeztek; igen olcsó árakban lesz eladva.
Méterje 2 fillértől feljebb.
Nyári keztyü párja 36 fill.
1000 drb. férfiing finom 1·94 f.
Harisnya és zsebkendő mindenárban.
Rákóczi-ut 14. volt Apolló mellett.

Melocco Péter cementárugyár és épitési vállalat részvénytársaság
Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.
Nagyváradi fióktelep: Szőlős-u. 16.

Gyárt: Szabadalmazott géppel gyártott karmantyus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömöszölt és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kútgyürüket stb.

Márvány mozaiklap, műkő- és cementárugyár. Beton és vasbeton épitési vállalat.

Elvállal: Utcák és házak csatornázását, hidak és vizmedencék szakszerü épitését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.**

Meghivást az ország bármely részéből elfogad.

Telefon 12-64.

ÉHIK ANTAL
épület- és diszmű bútor asztalos
Sárc-utca a kala gyár épületében.

Állandóan raktáron tart saját készitményü modern bútorokat, háló-szoba és ebédlő-szoba berendezéseket stb. Ugyanott félig használt bútorok is kaphatók.

Telefon 12-64.

Legbiztosabb és legmegbizhatóbb nyaraltatás!

A nagyérdemü közönség b. figyelmébe ajánlom, hogy ugy **helyben,** mint **nagyszalontai fiók-üzletemben szőrmeárukat, téli öltönyöket, függönyöket, szőnyegeket** stb. nyaraltatás végett csakis nálam és fióküzletemben méltóztassanak elhelyezni, hol kivánatra bármikor felmutatható legyen, a nyaraltakat tisztán kezelve, gondozva és kijavitva annak idején hazaszállittatom. A raktárom és üzletem a károk ellen biztositva van, azért kérem a n. é. közönség szives bizalmát. Tisztelettel

Zimányi András
német szűcs, Szinház-utca, Adorján-palota. Telefon 824.
Telep: Körös-utca 47. sz. saját ház.

Orosilag több száz esetben ajánlva.
10-39. Telefon 10-39.
KEPES ELEK
orvosi kötszerész üzlete Nagy-Várad, «Sas-passage» átjáró.

Ajánlja saját készitményü
sérvkötőit,
szuzpenzoriomok fecskendők és betegápolási cikkeit, u. m. egyenestartók, haskötők, ágytálak, bidég,
anatómiai sérvkötők
a melyek a sérvet álandóan visszatartják, mülábak és mü végtagok, támgépek, gummi cikkek, harisnyák stb. és a még fel nem sorolható cikkek. **Külön próbaterem női és férfi kiszolgálásra. Óriási nagyraktár. Tisztviselők és iparosoknak árengedmény.**

Nagyvárad város jéggyára, Ossi-téren.
Gyári telefonszám 651. Üzletvezető telefonszáma 1046.

Tisztelettel értesitjük a t. jégfogyasztó közönséget, hogy rendes üzemünket megkezdtük és házhoz szállitunk vizvezetéki vizből előállitott

kristály tiszta műjeget.

Havi bérlet rendszerre előjegyzések elfogadtatnak; napi egész tábla szállitásnál havi 9 koronát, napi fél tábla szállitásnál 4·50 koronát számitunk.

A szállitás gyorsan és pontosan, tisztán kezelt hygienikus kocsikon történik.

Megrendelések telefonon is eszközölhetők, melyek mindenkor a leggondosabban lesznek elintézve.

Legolcsóbb bevásárlási források:

Ha Ön

óráját jól és jutányos árban akarja megcsináltatni, hozza el **FEIN KÁLMÁN** óráshoz, Teleki-u. 9. Dr Nemes ház. Villanyos megállóhely. —

Órákban állandó nagy raktár.

Alapittatott 1893. **Freund Benjámin** Alapittatott 1893.

műórás, ékszerész és látszerész

Nagyvárad, Rákóci-ut, Széchenyi-szálloda épület.

RITKA ALKALOM.

Üzletem átalakitása miatt a teljes raktáramat kiárusitom eddig nem létező leszállitott árban, arany-, ezüst-, nikkel órákat, aranyláncokat, gyürüket, fülfüggőket és más ékszernemüeket, kina-ezüst tárgyak, ingaórák, látszereknél 50 % engedmény.

Izsák Lidia

mellfüzői, amelyek bécsi modellek szerint készülnek, országszerte nagy népszerüségnek örvendenek a hölgy közönség körében. Megrendelhető mérték szerint,

Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 1. Füzö üzlet: TELEFON 51—53. szám.

Mezey János és Társa

füszer, csemege kereskedése Nagyváradon, szt. László-tér és Teleki-utca sarok.

Szolid üzlet többet nem ad, de kevesebbet sem.

RUM és LIKÖR

házilag való készitéséhez legjobb **essentiák**

:: kaphatók ::

VADÁSZ ALBERT

„Angyal" drogueriában BÉMER-TÉR.

Legujabb blousok

rajzolva és készen a legjutányosabb árban kaphatók

KEPES ETELKA

kézimunka üzletében, hol a monogram és fehér himzések legszebben eszközöltetnek **Kossuth-utcán**, a Biharmegyei Takarékpénztárral szemben.

Izléses arany- ezüst ékszerek, finom, órák legolcsóbban kaphatók

Szilágyi Géza és Ts-nál

Rákóci-ut

Telefon. 630.

Tátray Sándor

telefon 558. telefon 558.

NAGYVÁRAD

Körözs-utca 11. sz.

Épület és műlakatos vizvezeték és vasszerkezeti munkák.

NE ADJUK

pénzünket idegen cégnek, vegyünk

lánckútat

MÁRKUTZ JÓZSEFNÉL

Akadémia-u. 1 sz.

Deutsch Simon

bútor-asztalos Őr-u. 6.

Elvállal olcsó árban háló-szoba-, ebédlő- és szalon berendezéseket, ugyszintén előszoba és konyha berendezést. Hivásra megjelenek.

Oláh Sándor

épület- és műlakatos Beöthy Ödön-u. 43.

Elvállal minden e szakmába vágó uj munkákat és javitásokat jutányos árban. Takarék tűzhelyek állandóan ratáron. Költségvetést kivánatra küldök.

Alapittatott 1895-ben.

Deo Adiuvante!

Imrek Károly

épület és műbutor asztalos N.-Várad, Alapi-utca 10. szám.

Alapittatott 1895-ben.

Udvari kávéház

családok kellemes szórakozó helye. Esténkint **Bebe Kálmán** teljes zenekarával hangversenyez. — Bejárat

Szt. László-tér és Zöldfa-utcza.

FELDSTRICK KÁLMÁN

könyvkötészete és dobozgyártása

NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut, Moskovits palota

Biharmegye és N.-Várad város kir. itélőtábla és a megyei főszolgabiróságok és körjegyzőségek szerződéses szállitója.

ROZSNYAY JÓZSEF

mű-asztalos, Nagyvárad Kolozsvári-u. 77.

Európa nagyobb városaiban évek során át szerzett gyakorlati ismeretem lehetővé teszik, hogy a mai közönség részére a művészi kivitelü különlegességi munkákat is kellő szaktudással a leppontosabban elvégezhetem. Készitek továbbá: modern háló, szalon, bútor és üzleti-berendezéseket, portálokat, lakás- és kastély-berendezéseket minden still és kivitelben a legszolidabb árak mellett. Egy kisérlet elengendő, hogy a t. uri közönség bizalmát továbbra is kiérdemeljem.

Tisztelettel **ROZSNYAY JÓZSEF**, müasztalos.

Szántó Dezső

első

nagyváradi REDŐNY-GYÁRA Rulikovszky-ut

TELEFON 491.

Jenny Jenő

óra-, ékszerész és látszerész. Ajánlja dúsan felszerelt óra és ékszer nagy raktárát jutányos árban. **Szent János-u. 30. sz.** Óra és ékszer javitásokat pontosan eszközölök.

Tanuló felvétetik.

Kerékpár varrógép s gramophon javitásokat készittetni legelőnyösebb

Horvát Béni

mechanikusnál,

Kossuth Lajos-utca 18.

Az összes alkatrészek állandóan raktáron.

TELEFON 1038. szám.

Haas Lajos

Gáz és villanyberendezési vállalat.

Elvál al mindennemü gáz és villanyszereléseket és jókarbantartását.

TELEFON 1038. sz.

PENCZ JÁNOS

(cipész, szakiparos.)

NAGYVÁRAD,

Szt. János-u. 34.

Készit mérték szerint uri és női (Orthoepéd cipőket is) jutányos árban mérték szerint. Meghivásra házhoz jövök.

Petry Árpád

órás- és műszerész

Nagyvárad, Rákóci-ut 9.

Tarsoly és Risztó mellett, a Rimanóczy-palotával szemben. Mindennemü müszerészi munkak szakszerü javitàsa elfogadtatik.

Alapittatott 1880-ban

Schopper György

utóda veje

Rohoska Pál

Villanyerőre berendezett gépjavitó, vas és réz öntöde

NAGYVÁRAD,

Sánc-utca 22. sz.

UJ keztyüs és sérvkötő készitő!!

Keztyük mérték után gyorsan es legjutányosabb árban készittetnek. Báli keztyük 70 cm. hosszu, csak 6 korona. Tisztitások és javitások azonnal eszközöltetnek. **Ruganyos sérvkötők** 4 korona.

HORVÁTH R.

Nagyvárad, Szt János-utca

Villamos berendezéseket, u. m. magánépületek világitási felszereléséhez, til csengő házi telephon, ipartelepek, gyárak, és malmok. Vilamos világitási és erőátviteli berendezéseit pontosan és szakavatottan készit

SZENES SÁNDOR

villamos berendezési vállalata **Szalárdi-u. 9.** Költségvetéssel dijtalanul szolgálok, meghivásra azonnal jövök.

Győry Sándor

villanyerőre berendezett késes és köszörüldéje

Kert-utcza, 4. szám.

Elvállal mindenféle speciál köszörüléseket és javitásokat, haj- és szakál vágó és lónyiró gépet, és mindenféle más borotvák köszörülését pontosan eszközli.

ÉGI LANT

ker. katholikus imádságos és énekes könyv, diszes vászonkötésben

1 K 30 fillérért

kapható a Szt. László-nyomda részvénytársaságnál.

Nagyváradi

Tisztviselők Fogyasztási Szövetkezete

Rákóczi-ut, 6. szám alatt az Orsolya-zárda épületében

füszer-, csemege-bor és gyarmatárukban

Telefon 769. sz. legolcsóbb bevásárlási forrás. Telefon 769. sz.

A

jó bornak

nem kell czégér

mondják még ma is a régi öregek! Hogy mennyire igazok van, eléggé bizonyitja

Kecskeméti István

is, a reklámra nem szorult ujonnan berendezett étterme

Nagyvárad, Teleky-u. 4. szám.

Nyitva éjjel-nappal. Kitünő saját termésü borai, **előzékeny kiszolgálás**, szolid polgári árak. **Abonensek naponta felvétetnek.**

Parfumerie „HEZ" illatszertár.

Háztartási, kozmetikai és kötszerészeti cikkek nagy raktára, nagyban és kicsinyben.
BUDAPEST, VIII. Losonczi-utca 13. sz.

Reklámunk óriási eredménye

ujabb reklamakcióra ösztönöz, melynek nyomán tisztelt közönségünknek még nagyobb és szembeszökőbb előnyöket biztositunk.

Ujabb előnyajánlatunk:

1 csoport 2 korona 50 fillér (19 drb.)
1 drb üvegtégely francia arc- és kézfinomitó
1 drb. francia szappan (bármely illatban)
1 üveg francia parfum (bármely illatban)
1 üveg francia brillantin (bármely illatban)
1 könyv (60 lap) angol pouderpapir
1 csomag dr Heider-féle fogpor
1 drb francia fogkefe (csontnyéllel)
1 csomag amerikai Shampoon hajmosópor
1 üveg valódi Johann Mária Farina kölniviz
10 drb szekrény- és ruhaillatositó (francia Sachet-lap)

összesen 19 drb 2 korona 50 fillérért.

Szállitások naponta eszközöltetnek utánvét mellett. Négy koronán aluli megrendeléseknél portómegtakaritás céljából célszerü a pénzt előre beküldeni, (lehet bélyegekben is) igy a portó 50 fill., utánvételes szállitásoknál portó 84 fillér. Csomagolási költséget nem számitunk.

Tizenhat oldalas illatszer és háztartási értesitőnket kivánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Portó 50 fillér. (Lehet bélyegekben is.) Ha fenti cikkek a hirdetésnek meg nem felelnek a pénzt visszaadjuk.

Szállitások naponta eszközöltetnek. Tizenhat oldalas illatszer és háztartási értesitőnket kivánatra ingyen és bérmentve küldjük.

OCCASSIO ELADÁS
a tavaszi idényre

Tátray Gusztáv
kézimunka üzletében

Rákóczi-ut 4.

Telefon 783. :: Telefon 783.

Legjobb és legizletesebb

csemege különlegességek, legelsőbb rendü füszeráruk

előnyös árakban csak

Özv. Kádár Jánosné

elsőrangu füszer- és csemege kereskedésében szerezhetők be.

Legujabb!
Ha hegedülni

óhajt megtanulni, rendelje meg a tisztán kidolgozott, remek hangu, domboru **hegedüt,** tokkal, 16 drb. felszereléssel és **mesés ajándékkal** együtt

csak 12 koronáért

Wágner a „HANGSZER-KIRÁLY"
országszerte elismert elsőrendü hangszeráruházában
Budapest, József-körut 15.

Fényképes árjegyzék ingyen. — OVAS: Figyeljen jól a pontos cimre és házszámra.

Artézikutfuró vállalat
Wessely és Biró
Nagyszalonta.

Nagyvárad város

VILLAMOS MÜVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesitjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállitjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világitási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

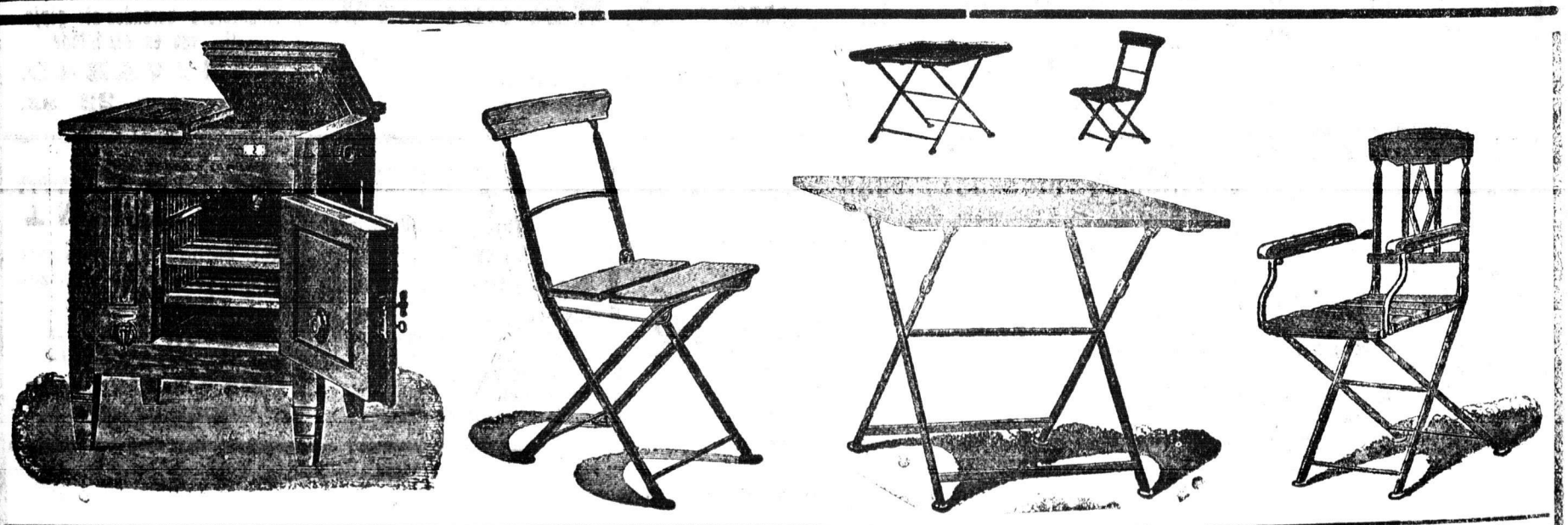
ívlámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

¼ lóerőtől minden nagyságban.

Főszerelő telefonja 55. sz.

VASSZEKRÉNYEK
FAGYLALT-GÉPEK és FORMÁK

kerti vasbútorok, valamint konyha-fabútorok is u. m.: konyha kredenz, asztal, szék, zsámoly, teknő és az összes konyha berendezések

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedésében

Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon 390 szám.

Szent László-nyomda részvénytársaság, Nagyváradon